

500 s. hft. 9:75. *Diakonistyprelsens bokförslag.*

Alex. Westin, komminister i Landskrona, är icke någon ny bekantskap inom den homiletiska litteraturen. Vid sidan om annat författarskap, där han visat sig vara en god stilist, en pigg och vaken iakttagare och boksynt lärd, har han redan bakom sig en stor samling benämnd Kyrkoårets texter i bilder, liknelser och kärnord. Den omfattade evangelietexterna. Nu föreligger av hans hand en liknande ärgång omfattande andra ärgångens högmässotexter, den textserie över vilken nu predikas i våra kyrkor.

Med en fast otrolig flit har Westin genomgått äldre och yngre predikanter och diktare och exerpaterat deras predikosamlingar och andra skrifter. Varhelst han läst ett gott och vackert ord har han tecknat det sig till minnes och nu samlat det till serier, vilka ordnats som betraktelser avsedda för var dag under kyrkoåret. Korta expressiva kärnord eller avsnitt ur be-

traktelser stå här sida vid sida med dikter och citat, hämtade även ur dagspressens ledare eller reflektioner.

Det är uppenbart att ett sådant förfaringssätt har både sin styrka och sin svaghet. Styrkan ligger däri att man får en rikedom på synpunkter, och en känsla av nyansernas rikedom i det kristna evangeliet. Detta måste ju bliva fallet när registret på deras namn, vilkas arbeten kommit till användning, upptar fjorton sidor. Där trängas Ambrosius, Augustinus, Olof den helige, Söderblom och Aulén med Aisopos, Pytagoras, Nietzsche och Voltaire. Man behöver därför icke frukta att synpunkterna skola bli ensidiga.

Svagheten är naturligtvis den samma som gärna vidlöder en antologi. Det brister i enhetlighet och i fasthet ifråga om sammanställandet av de olika citaten. Men såsom helhet betraktad står Westins sista bok som en samling av förträffliga och träffande ord till belysning av den heliga skrifts sanningar.

A. A.

Meddelanden.

Val. Till innehavare av förenad tjänst ha utsetts:

i Landa, Hall., O. Andersson, Sölvesborg, i Asker, Ör., L. Runefors, därstädes i Simtuna, Vstml, Nils R. Ling, därstädes, Hög, Gävl., L. Norén, Rogberga, i Grästorps, Skb., Einar Sundén, Grängesberg, i Avesta, Ebbe König, Bollnäs, i Gillberga, Söd., N. L. Westlund, Djurhamn, i Vallby-Hammarby, Söd., E. Almén, Lillhärad, i Näs, Jämtland, E. Pettersson, Helgum.

Handbokens revision. Kungl. Maj:t har bemyndigat biskop T. Andræ, Linköping, att överarbeta det av E.

Eidem framlagda handboks-förslaget. Han skall därvid samråda med biskoparna G. Aulén och Y. Brilioth.

K. S. V:s Centralkomite sammanträder till årsmöte i S:ta Clara kyrkorådssal tisdagen den 10 januari 1939 kl. 1/2 11 f. m. Bl. inkomna motioner märkes en från Skara-kretsen, att K. S. V. måtte taga initiativ till upprättande av ett kyrkomusikaliskt institut, avsett dels såsom en central för det kyrkomusikaliska arbetet överhuvud, dels såsom anstalt för de blivande prästernas och kyrkomusikernas speciellt kyrkliga utbildning, dels ock

slutligen såsom samlingsplats för kyrkmusikaliska kurser och övningar i allmänhet.

*Gabriel Grefberg,
sekr.*

Kyrkodagar i Landskrona I veckan före Sofia Albertina-kyrkans 150-årsjubileum avhöllos i Landskrona Kyrkodagar kring ämnet: Den heliga Skrift. Inbjudan till dessa dagar hade utfärdats av prosten i Rönnebergs kontrakt, kyrkoherden i Landskrona och ordföranden i Laurentiistiftelsen i Lund och den hade villigt hörsammats av lokalförsamlingens medlemmar och av studenter i Lund, att kontraktets prästerskap ej i större utsträckning infunnit sig torde ha sin grund i den bråda tid, som just råder för landsbygdens prästerskap. Med sin prost i spetsen hade dock några av de kringboende prästerna infunnit sig, då Kyrkodagarna måndagen den 28 nov. öppnades.

Samling skedde till tidebönen i Sofia Albertina-kyrkan kl. 13.15 nämnda dag och i denna kyrka förrättades sedan samtliga gudstjänster under det att föredrag och samtal ägde rum å församlingshemmet. Första dagens ämne var: Skriften och kyrkans lära och inleddes av kyrkoherde Blomquist i Jönköping och teol. lic. R. Ekström i Svalöv. Dagens ämne erhöll också en praktisk tillämpning i predikan vid vespern, där kyrkoherden G. K. Danielsson från Ljuder i Växiö stift belyste sitt ämne med ständig hänvisning till Lilla katekesen.

Andra dagen inleddes med fullständig högmässa och efter tidebönen sam-

lades man till nya förhandlingar varvid ämnet var Vågar till bibelkunskap med inledningsföredrag av d:r Gunnar Rosendal och v. domkyrkokomm. Holm i Lund. Den förre angav tre vågar varvid han särskilt uppehöll sig vid inträngandet i Bibeln å meditationens väg under det att pastor Holm, i enlighet med bestyrelsens önskan, gav ett referat av biskop Brilioths skrift Bibelkunskaens förnyelse. Dagens vesperepredikan hölls av d:r Rosendal.

Sista dagen, aposteln Andreas dag, inleddes även med fullständig högmässa. Ämnet för denna dags överläggningar var mera allmänt formulerat till: Gamla och Nya testamentet. En viss tveksamhet hade vid programets uppgörande gjort sig gällande beträffande lämpligheten att taga ett så allmänt ämne som avslutning på dagarnas program. En tveksamhet, som dock försvann, när man hörde denna dags föredrag. Man går ingens rätt eller ära förnär, då man konstaterar, att i det föredrag, som denna dag hölls av professor Hugo Odeberg, Lund, dagarnas höjdpunkt uppnåddes. Han belyste Nya testamentets inställning till det Gamla och konstaterade det senares omistlighet ur kristen synpunkt samt gav dessutom en nyttig undervisning om den rätta innebörden i begreppet bokstavsinspiration. I ett utmärkt föredrag belyste lic. Barnekow ytterligare dagens ämne. Efter diskussion och tacktal upplöstes så kyrkodagarna. Ett tack må här också riktas till alla de medlemmar av Landskrona församling, som genom en storartad gästfrihet möjliggjorde ett deltagande för de många tillresande.

H. A.

Insänt.

- Från C. W. K. Gleerups förlag, Lund:
Yngve Brilioth: *Herdabrev till Växjö stift*. 186 s. Häft. 2:75.
- Hugo Blennow: *Han ej din sjuk-sång överger*. Andaktsbok för sjuka. 48 s. 60 öre.
- Emil Brunner: *Det ekumeniska problemet och grupprörelsen*. Övers. 34 s. 75 öre.
- Axel Johansson: *Försoningen*. 39 s. 85 öre.
- Martin Lindström: *Svensk teologi av i dag*. 69 s. 1:50.
- Från Svenska Kyrkans Diakonistyrelses bokförlag, Stockholm:
Sam Rönnegård: *När livets morgon flammor*. Morgonandakt på årets minnesdagar för svenska skolor och hem. 352 s. Häft. 5:—.
- Korum*. Psalmer, bibelspråk och böner jämte vägledning för militärgudstjänst, sammanställda av Bengt Wallman. 62 s. 25 öre.
- Martin Luther: *Schmalkaldiska artiklarna*. Övers. jämte inledning av Hjalmar Lindroth. 118 s. 2:50.
- Hjalmar Lindroth: *Hur de kristna dogmerna blevo till*. Fem radioföredrag. 71 s. 1:75.
- Från Nordiska Musikförlaget, Stockholm:
Gottfrid Berg: *O hur sälla äro ej de fromma*. 2 s. 20 öre.
—: *Huru ljuvliga äro icke dina boningar*. 2 s. 20 öre.
- Andreas Hammerschmidt: *Lysten, I portar, högt edra huvud*. 4 s. 30 öre.
- Folke Sandberg: *Saliga äro de som höra Guds ord*. 2 s. 20 öre.
- Ivar Widéen: *Mässa för solo, blandad kör, orgel och violin*. 15 s. 5:—.
- J. S. Bach: *Slumra nu, du trötta öga*. Recitativ och aria av kantan »Ich habe genug». Övers. av A. Koch. 7 s. 1:50.
- Josef Jonsson: *Omkring tiggarn från Luossa*. Melodram för orkester eller piano. 1 s. 2:50.
- Från Wilhelm Hansen, Musik-Forlag, Köpenhamn:
Harald Wilstrup og Mogens Wöldike: *Syngende Himmellyst*. Salmer og kristelige Sange.

Nya orglar.

Från orgelbyggare Olof Hammarberg, Göteborg.

Grebbestads nya orgel.

Manual I: Borduna 16', Principal 8', Gedakt 8', Oktava 4', Nachthorn 4', Oktava 2', Mixtur 4 chor, Trumpet 8'.

Manual II: Hornprincipal 8', Salicional 8', Rörflöjt 8', Principal 4', Flöjt 4', Nasard 2 2/3', Blockflöjt 2', Ters 1 3/5', Oboe 8'.

Pedalen: Subbas 16', Oktava 8', Gedakt 8', Flöjt 4', Basun 16'.

Koppel: 3 normal och 3 oktav.

Dispositionen upprättad 1936 av Nils Hammarberg.

Från Akerman & Lunds Nya Orgelfabriks Aktiebolag, Sundbyberg.

Disposition för orgelverket i Luleå Domkyrka.

Manual I. 56 toner: 1. Principal 16'

gammal. 2. Principal 8', ny. 3. Fl. harm. 8', gammal. 4. Gedackt 8', ny. 5. Gamba 8', gammal. 6. Nachthorn 4', ny. 7. Oktava 4', gammal. 8. Kvinta 2 2/3', ny. 9. Oktava 2', gammal. 10. kornett 3 chor, gammal. 11. Trumpet 16', gammal. 12. Trumpet 8', gammal. 13. Trumpet 4', ny. 14. Mixtur 4—6 chor, ny.

Manual II. 56 toner: 15. Principal 8', gammal. 16. Fl. majore 8', gammal. 17. Kvintadena 8', ny. 18. Dulciana 8', gammal. 19. Fl. okt. 4', gammal. 20. Waldflöjt 2', gammal. 21. Sesquialtera 2 chor, ny. 22. Krumhorn 8', ny. Tremulant.

Manual III. 56 toner: 23. Borduna 16', gammal. 24. Flöjtprincipal 8', ny. 25. Rörflöjt 8', gammal. 26. Salicional 8', ny. 27. Voix céleste 8', gamla Violin 8'. 28. Prestant 4', gamla Principal 8'. 29. Blockflöjt 2', ny. 30. Spetskvint 2 2/3', ny. 31. Ters 1 3/5', ny. 32. Euphon 8', gammal. 33. Traversflöjt 4', gammal. 34. Mixtur 4 chor, ny. 35. Corno 8', ny.

Pedalen. 30 toner: 36. Violon 16', gammal. 37. Subbas 16', gammal. 38. Borduna 8', gammal. 39. Hålflyjt 4', gammal. 40. Bachflyjt 2', gamla Violoncell 8'. 41. Oktavbas 8', ny. 42. Pedalmixtur 6 chor, ny. 43. Ekobas 16', transmission. 44. Trumpet 8', transmission. 45. Basun 16', gammal. 46. Clairon 4', ny.

Unison- o. pedalkoppel.

Koppel m. m.: 1—6. I/P, II/P, III/P, II/I, III/I, III/II. Regeras med registerandrag och trampor.

Oktavkoppel: 7—10. I 4'/I, III 4'/I, II 16'/I, III 16'/III.

Fria kombinationer: 10—18. Två fria komb. för vardera man. och pedal. 19—20. Två fria komb. för hela verket. 21. Utlösning för gem. komb. (hand-reg. »in»).

Kollektiv: 22—25. Mf. Forte, Tutti och utlösning. Knappar och trampor.

Avstängningar: 26—27. Rörverk »av» o. 16'-fotsstämmor »av». Knappar.

Övriga hjälpmedel: 28. Registersväl-lare med visare. Balanstramp. 29. Autom. pedälväxel. Knapp med hak. 30. Crescendo för manual II. Balanstrampor. 31. Crescendo för manual III. Balanstrampor. 32. Visare för vind.

Domkyrkans förutvarande orgelverk, som byggdes 1893 av Åkerman & Lund, hade 2 manualer och pedal, 26 stämmor.

Orgelverket besiktigades den 19/11 av professor /Oskar Lindberg, Stockholm, vilken även varit kontrollant för arbetet.

Även den nu företagna ombyggnaden har utförts av Åkerman & Lunds Nya Orgelfabriks Aktiebolag i Sundbyberg.

Ny orgel i Norrköpings krematorium.

Disposition:

Manual I. 56 toner: 1. Principal 8', genomgående av tenn. 2. Gedackt 8'. 3. Oktava 4', genomgående av tenn. 4. Mixtur 3—4 chor.

Manual II. 56 toner: 5. Gedackt 16'. 6. Salicional 8', genomgående av tenn. 7. Rörflöjt 8'. 8. Gemshorn 4', genomgående av tenn. 9. Spetskvint 2 2/3'. 10. Waldflöjt 2'. Tremulant.

Pedalen. 30 toner: 11. Subbas 16'. 12. Ekobas 16', transmission.

Koppel, m. m.: 1—3. I/P, II/P, II/I. 4—6. I 4'/I, II 4'/I, II 16'/I, II 16'/I, II 16'/II. Regeras med registerandrag och trampor. 7. Fri komb. 8. Tutti. 9. Utlösning. Regeras med knappar och trampor utlösande varandra. 10. Crescendo för manual I och pedal. 11. Crescendo för manual II. Regeras medelst balanstrampor. 12. Visare för vind.

Orgelverket har uppställt i tvenne skåp med framvägg av glas och pipverket helt synligt. Av denna anledning har pipmaterialet kommit att bestå av tennpipor i mer än vanligt stor utsträckning.

Kontrollant och besiktningsman har varit musikdirektör Nils Eriksson, Norrköping.

Orgeln är byggd av Åkerman & Lunds Nya Orgelfabriks A/B. Sundbyberg.

Disposition för orgelverket i Kungl. Musikaliska Akademien.

Ombyggnaden utförd av Åkerman & Lund, Sundbyberg.

Manual I. 58 toner: 1. Borduna 16', gamla. 2. Principal 8', gamla. 3. Gamba 8', gamla. 4. Fl. harm. 8', gamla. 5. Borduna 8', ny. 6. Oktava 4', gamla. 7. Flöjt (täckt) 4', ny. 8. Mixtur 5 chor, ny. 9. Oktava 2', ny. 10. Trumpet 8', ny.

Manual II. 58 toner: (Inom crescendo) 11. Principal 8', ny. 12. Spetsflöjt 8', ny. 13. Kvintadena 8', ny. 14. Gemshorn 4', ny. 15. Rörflöjt 4', ny. 16. Kvinta 2 2/3', ny. 17. Nachthorn 2', ny. 18. Kornett 4 chor, ny. 19. Krummhorn 8', ny. 20. Geigendegal 4', ny. 21. Tremulant.

Manual III. 58 toner: (Inom crescendo). 22. Principal 8', gamla fr. II. 23. Salicional 8', gamla fr. II. 24. Violin 8', gamla fr. II. 25. Voix céleste 8', gamla fr. II. 26. Rörflöjt 8', gamla fr. II. 27. Fl. okt. 4', gamla fr. II. 28. Waldflöjt 2', gamla fr. II. 29. Gedackt 16', ny. 30. Violin 8', ny. 31. Principal 4', ny. 32. Fugara 4', ny. 33. Spetskvint 2 2/3', ny. 34. Gemshornsters 1 3/5', ny. 35. Mixtur 4 chor ny. 36. Oboe 8', ny.

Pedalen. 30 toner: 37. Kontrabas 16', ny. 38. Subbas 16', gamla. 39. Ekobas 16', transmitterad fr. Ged. 16'

i man. III. 40. Violoncell 8', gamla. 41. Gedackt 8', gamla Borduna 8' fr. I. 42. Koralkbas 4', ny. 43. Blockflöjt 2', ny. 44. Basun 16', ny. 45. Trumpet 8', transmitterad fr. Trumpet 8' i man. I.

Koppel, komb. m. m.: 1. Manual I på pedalen. 2. Manual II på pedalen. 3. Manual III på pedalen. 4. Manual II på manual I. 5. Manual III på manual I. 6. Manual III på manual II. Regeras med registerandrag och trampor. 7. Maskinkoppel för manual I. Tramp. 8. Oktaven högre inom man. I. 9. Oktaven högre i man. II och III på pedal. 10. Oktaven lägre i man. III på I. 11. Oktaven lägre inom manual III. Regeras med trampor. Nr 9 dessutom med registerandrag. 12—13. Två fria kombinationer för man. I. 14—15. Två fria kombinationer för man. II. 16—19. Fyra fria kombinationer för man. III. 20—21. Två fria kombinationer för pedalen. 22—23. Två fria kombinationer för hela verket. Kombinationerna inställas på registerandraget och regeras med trampor. 24. Kollektiv: Mezzoforte. 25. Kollektiv: Forte. 26. Kollektiv: Generaltutti. 27. Utlösning. Regeras med knappar och trampor. 28. Tutti för manual III. Nappar. 29. 16-fots stämmor »bort». 30. Rörverk »bort». Knappar med hakinrättning. 31. Registersvällare. 32. Crescendo för manual II. 33. Crescendo för manual III. Balanstrampor. 34. Visare för registersvällare. 35. Visare för vind.

Den gamla orgelfasaden har bibehållits men framflyttats c:a 60 cmtr.

De fria kombinationerna är utförda efter s. k. mekaniskt system, d. v. s. att registerandragen röra sig in och ut vid kombinations tagande. Sättningen av kombinationerna sker efter Åkerman & Lunds speciella system, som möjliggör sättning av samtliga dragna register samtidigt. I orgeln